

**Рішення спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Спеціалізована вчена рада Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький ухвалила рішення про присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта на підставі прилюдного захисту дисертації Семенової Олени Юріївни «Андрагогічний підхід у підготовці здобувачів вищої освіти» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки «05» березня 2023 року

Характеристика особистості здобувача. Семенова Олена Юріївна народилася 22 липня 1977 р. у м. Одеса.

У 1994 р. – закінчила Одеську середню загальноосвітню школу № 121 з поглибленим вивченням англійської мови.

З 1998 по 2003 рр. – навчалась в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова й отримала базову вищу освіту за напрямом підготовки «Філологія» та здобула кваліфікацію бакалавра.

У 2004 р. – навчалася в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова за спеціальністю «Англійська мова та література» та здобула кваліфікацію викладача англійської мови та літератури.

З 1998 по 2010 рр. – старший лаборант кафедри теорії та практики перекладу Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

З 2010 р. по теперішній час – завідувач лабораторією експериментальної фонетики факультету романо-германської філології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

У 2019 р. – вступила до аспірантури Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, у **2023 р.** – переведена до аспірантури Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Мови: українська, англійська. Автор 19 наукових публікацій.

Дисертацію виконано у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький.

Науковий керівник – Філоненко Оксана Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Здобувач має 19 публікацій, із них – 1 стаття у науковому наукометричному виданні (WOS) (у співавторстві), 1 стаття – у закордонному науковому виданні (монографії), 5 статей – у фахових наукових педагогічних виданнях України, 12 статей – в матеріалах науково-практичних конференцій:

1. Семенова О. Андрагогічна компетентність як необхідний складник професіоналізму науково-педагогічного персоналу закладу вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.* 2020. Вип. 33. С. 307–313. DOI:

<https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/33.215893>

2. Семенова О.Ю. Професіоналізація особистості й функцій науково-педагогічної діяльності сучасного викладача в контексті андрагогічної парадигми. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. 2020. №1 (34). С. 29–35. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2020-1-04>

3. Семенова О.Ю. Характеристика андрагогічної моделі організації професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 27. С. 159–164. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/27.32>

4. Семенова О.Ю. Перехід на структуровані освітньо-наукові програми як чинник інтеграції андрагогічного підходу у підготовці здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2020. Вип. 74. С. 132–137. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.74.29>

5. Семенова О.Ю. Результати експерименту з упровадження андрагогічного підходу в процес професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. 2020. №2 (35). С. 135–141. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2020-2-21>

6. Semenova O. Modern Information technologies in the Organization of Educational Work in Secondary Institutions of Great Britain / Valentyna Shvydenko, Daria Korovii, Anna Duchenko, Olena Semenova, Valentyna Koval, Yana Lukatska. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. Vol. 22. Pp. 358–366. (Web of Science (ESCI): <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.1.50>).

7. Семенова О. Європейська освітньо-наукова інтеграція як визначальний чинник актуалізації проблеми підготовки здобувачів вищої освіти на засадах андрагогічного підходу. *Edukacja Doroslychw XXI Wieku: monographie /Redakcja naukowa Dr hab. Elżbieta Jaszczyszyn. Siedlice: Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Nauk o Edukacji*. 2020. Pp. 299–313. URL: https://fileview.fwdcdn.com/?url=https://mail.ukr.net/api/public/file_view/list/%3Ftoken%3DMjjo4QUdA3BTmlGIoCCkc8a7ZVXdr-ndwCfpAOhJr8WrZFE6 aHInaGre_qPSm7ddvFkX3XBGd42XfeRb4LFvj4Pjhhd3-_Z4Lw:A5qYnLyEC4wch2rs%26r%3D1676456520778&default_mode=view&lang=ru#start=0

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. **Галета Ярослав Володимирович**, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету педагогіки, психології та мистецтв Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, без зауважень.

2. **Біда Олена Анатоліївна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II, м. Берегово, надала позитивний відгук із зауваженнями:

Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Семенової Олени Юріївни, вважаємо за доцільне висловити окремі зауваження та побажання:

1. Варто було б виокремлені вами умови, які забезпечують

формування андрагогічної культури розкрити у другому розділі, там де ви описуєте «Модель модернізації підготовки здобувачів вищої освіти на засадах андрагогічного підходу», а сутність і структуру андрагогічної культури особистості – розглянути в першому розділі.

2. Другий і третій розділи роботи переобтяжені великими за обсягом таблицями, які варто було б її винести в додатки (таблиця 2.1.2 «Відомості щодо застосування засобів андрагогічного підходу під час підготовки докторів філософії та магістрів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки»; таблиця 3.1.1 «Опис специфічних особливостей сучасних дидактичних підходів до організації освітнього процесу у ЗВО»; таблиця 3.1.2 «Порівняння педагогічної та андрагогічної моделей організації навчання здобувачів вищої освіти»; таблиця 3.1.2.2 «Професійні ролі, завдання, функції та способи діяльності андрагога в сфері вищої освіти» та ін.).

3. Непропорційно виписані загальні висновки. Четвертий пункт загальних висновків великий за обсягом – 4 сторінки.

4. Сьогодення вимагає детального аналізу зарубіжного досвіду андрагогічного підходу у підготовці здобувачів вищої освіти та виокремлення прогресивних ідей зарубіжних країн.

5. Варто було б у роботі більш детально виписати значення одержаних результатів для науки й практики, адже тема роботи актуальна і потрібна у сьогоденні.

3. Цокур Ольга Степанівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного університету, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У першому розділі дисертації бракує аналізу найсучасніших андрагогічних досліджень, які були проведені європейськими науковцями в рамках болонських ініціатив стосовно вдосконалення освіти дорослих та компетентності викладача-андрагога, опублікованих в наукових виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних Web of Science та Scopus.

2. Інформативні таблиці 2.1.1 (с. 91–95) та 2.1.2 (с. 97–104), які обіймають 14 сторінок основного тексту дисертації, бажано було б винести у додатки.

3. У параграфі 2.2. не завадило б конкретизувати робочі визначення понять «модель» та «модель модернізації підготовки здобувачів вищої освіти».

4. Для підтвердження достовірності даних констатувального діагностичного зрізу у додатках доцільно було б висвітлити тексти та інструкції до застосованих опитувальників (с. 198–199), за якими у досліджуваних здобувачів вищої освіти було діагностовано рівні прояву потреб у пізнанні, досягненнях та саморозвитку.

5. Потребує додаткового пояснення причина вияву з боку здобувачки не належної поваги до наукового керівника з основної бази дослідження (який, як видно з тексту дисертації (с. 27), був призначений на основі рішення Вченої ради Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (протокол № 3 від 19 листопада 2019 р.) та з цього часу аж до 26 червня 2023 р. опікував

всі етапи її науково-дослідницької роботи (с. 31), включаючи експеримент з модернізації підготовки здобувачів вищої освіти на засадах андрагогічного підходу, проведений упродовж 2020–2022 рр. (с. 197) та опублікування 19 праць (с. 17–20), в яких дисертантка ідентифікована як аспірантка ОНУ імені І. І. Мечникова), оскільки його чомусь не удостоєно честі бути представленим на титульній сторінці дисертації, на якій, попри наявності словосполучення «Науковий керівники», зазначений лише один з них, призначений рішенням Вченої ради Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка 26 червня 2023 р. (протокол № 16). З цього виникає запитання: Чи є цілком достовірними і повними відомості, які представлені на сторінці 1 дисертації, щодо її наукового керівництва чи ні?

4. Окольніча Тетяна Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка; надала позитивну рецензію із зауваженнями:

1. У другому розділі дисертації обґрунтовано педагогічні умови, які забезпечують ефективність модернізації підготовки здобувачів вищої освіти на засадах андрагогічного підходу в напрямку формування в них андрагогічної культури: насичення змісту навчальних дисциплін та методики їх викладання концептуальними положеннями андрагогіки як теорії освіти дорослих; стимулювання рефлексивної позиції тих, хто навчається, в професійному самовизначенні з врахуванням специфіки розвитку їхніх когнітивних структур як дорослих; опора на індивідуальний досвід та здатність здобувачів вищої освіти як дорослих ідентифікувати себе в соціально-професійному контексті під час організації виробничої практики. Вважаємо, що даний розділ значно посилює б урахування потенціалу комп'ютерних технологій в умовах онлайн навчання.

2. На нашу думку, третій розділ дисертації перенасичений таблицями, які варто було б перенести в додатки, щоб розвантажити текст роботи.

3. З огляду на теоретичну та практичну значущість дисертації, висловлюємо побажання щодо висвітлення її результатів у вигляді навчально-методичного посібника.

5. Бабенко Тетяна Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка; надала позитивну рецензію із зауваженнями:

1. У другому розділі автор обґрунтовує розроблену модель модернізації підготовки здобувачів вищої освіти на засадах андрагогічного підходу. Проте, схематичне зображення цієї моделі (рис 1 на сторінці 127) не відображає зв'язок мотиваційно-цільового та діагностико-результативного блоку.

2. У дисертаційному дослідженні проводиться детальний аналіз андрагогічної моделі організації навчання та порівняння її з педагогічною. Результати порівняння, які представлені у таблиці на сторінках 160–161 потребують уточнення. Не зрозуміло, автор аналізує сучасний стан освіти чи

мова йде про середину ХХ століття.

Загальна оцінка роботи і висновок. Дисертаційне дослідження Семенової Олени Юріївни «Андрагогічний підхід у підготовці здобувачів вищої освіти» є актуальною, завершеною, самостійною та цілісною науковою працею.

Дисертаційне дослідження містить науково обгрунтовані теоретичні та практичні результати. Результати дослідження опубліковані у наукових статтях, що є особистим науковим доробком здобувача. Обгрунтованість та достовірність отриманих наукових результатів дослідження забезпечено комплексом загальнонаукових та спеціально-наукових методів. Одержані результати дослідження можуть бути використані в освітньому процесі закладів вищої освіти.

За кількістю і рівнем публікацій, апробацією на наукових конференціях дисертація на тему «Андрагогічний підхід у підготовці здобувачів вищої освіти» відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктор філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502), а її авторка – Семенова Олена Юріївна – на основі публічного захисту заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Результати голосування:

«За» – 5 членів ради

«Проти» – немає

«Утримались» – немає

На підставі прилюдного захисту, результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка присуджує Семеновій Олені Юріївні ступінь доктора філософії у галузі знань 01 Освіта за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Голова
спеціалізованої
вченої ради

Ярослав ГАЛЕТА